

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: V. Č., zast. Mgr. Janou Slintákovou, advokátkou, se sídlem T. G. Masaryka 1838, Varnsdorf, proti žalovanému: **generální ředitel Generálního finančního ředitelství**, se sídlem Lazarská 15/7, Praha, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 10. 2023, č. j. 15 Ad 6/2022-58,

t a k t o:

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 10. 2023, č. j. 15 Ad 6/2022-58, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í:

1. Vymezení věci

[1] Kasační stížností žalovaný (dále jen „stěžovatel“) brojí proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zrušeno rozhodnutí stěžovatele ze dne 30. 9. 2022, č. j. 71504/22/7400-11196-403266, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

[2] Uvedeným rozhodnutím stěžovatel zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ředitele Finančního úřadu pro Ústecký kraj (dále jen „služební orgán I. stupně“) ze dne 14. 6. 2022, č. j. 38953/22/7425-20290-506818, kterým byl žalobce s účinností ode dne 1. 7. 2022 podle § 61 odst. 1 písm. c) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „zákon o státní službě“), převeden v rámci služebního orgánu I. stupně na služební místo č. 251251 – odborný referent v sekci Územní pracoviště v Děčíně, Odbor kontrolní, Oddělení kontrolní III (dále jen „nové služební místo“). Služba na uvedeném místě v oboru služby: Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry, byla stanovena na dobu neurčitou, se služebním působištěm v Rumburku, s nástupem žalobce dne 1. 7. 2022.

[3] Žalobce byl ode dne 8. 10. 2021 v pracovní neschopnosti (v té nakonec setrval až do 31. 10. 2022). V souvislosti s usnesením vlády České republiky č. 956 ze dne 5. 11. 2021, kterým byl schválen návrh systemizace pracovních a služebních míst podle zákona o státní službě, došlo ke zrušení původního služebního místa stěžovatele. Z toho důvodu tak byl rozhodnutím služebního orgánu I. stupně ze dne 29. 12. 2021, č. j. 84027/21/7425-20290-506818 (dále jen „rozhodnutí o zařazení mimo výkon služby“), v souladu s § 62 odst. 1 zákona o státní službě zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, a to ode dne 28. 1. 2022, který následoval po dni doručení uvedeného rozhodnutí žalobci (27. 1. 2022).

[4] Před zmíněnou systemizací byl žalobce v rámci služebního orgánu I. stupně zařazen na služební místo č. 250709 – odborný referent v sekci Územní pracoviště v Děčíně, Odbor majetkových daní, Oddělení majetkových daní II (dále jen „původní služební místo“). Služba na původním služebním místě byla stanovena v oboru služby: Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění, se služebním působištěm v Ústí nad Labem, s účinností od 1. 1. 2016.

2. Rozhodnutí krajského soudu

[5] Rozhodnutí stěžovatele žalobce napadl žalobou, které krajský soud vyhověl a podle § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), rozhodnutí stěžovatele zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Krajský soud neshledal obecně namítanou nepřekoumatelnost rozhodnutí stěžovatele, ani porušení práva na spravedlivý proces žalobce z důvodu přílišné délky správního řízení. Je zřejmé, z jakých podkladů služební orgány vycházely, a žalobce s nimi věcně polemizuje. Žalobce měl rovněž možnost hájit svá práva u nezávislého a nestranného soudu, a tedy nedošlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces. Stran námítky nedostatečného projednání nového služebního místa s žalobcem krajský soud konstatoval, že zákon o státní službě povinnost předchozího projednání (či souhlasu) státního zaměstnance nestanoví. Jeho absence tak sama o sobě není na překážku takového převedení.

[7] Dále pak krajský soud posuzoval otázku, zda se služební orgány dostatečně zabývaly otázkou zdravotní způsobilosti žalobce pro výkon služby na novém služebním místě. Služební orgán I. stupně vycházel z posudku o zdravotní způsobilosti MUDr. J. M. ze dne 2. 10. 2017 (dále jen „posudek o zdravotní způsobilosti“), podle kterého je žalobce schopen výkonu služby na původním služebním místě. Žalobce stěžovateli dne 30. 6. 2022 předložil lékařskou zprávu téže lékařky datovanou rovněž k 30. 6. 2022 (dále jen „lékařská zpráva“). Lékařská zpráva stručně konstatuje, že žalobce není schopen pracovat v psychicky náročné pozici na kontrolním oddělení. Krajský soud uvedl, že služební orgán I. stupně postupoval správně, jelikož neměl k dispozici jiné podklady než posudek o zdravotní způsobilosti žalobce. Stěžovatel naproti tomu již disponoval lékařskou zprávou zpochybňující jeho

pokračování

schopnost pracovat na novém služebním místě. Stěžovatel ji tak měl při svém rozhodování zhodnotit, jelikož významně zpochybňovala relevantnost jediného podkladu o zdravotním stavu žalobce. To podle krajského soudu uznává i sám stěžovatel, když poukázal na to, že po skončení služební neschopnosti žalobce bude třeba jeho zdravotní způsobilost pro službu na novém služebním místě dále řešit.

[8] Krajský soud poukázal na § 55 odst. 2 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o specifických zdravotních službách“), podle kterého má zaměstnavatel právo vyslat zaměstnance na mimořádnou pracovní lékařskou prohlídku, má-li pochybnosti o zdravotní způsobilosti zaměstnance k práci. Stěžovatel tedy měl možnost zjistit zdravotní způsobilost žalobce pro výkon služby na novém služebním místě, což však neučinil. Bez tohoto posouzení však stěžovatel nemohl řádně posoudit vhodnost nového služebního místa pro žalobce. Podle krajského soudu tak stěžovatelem zjištěný skutkový stav vyžaduje zásadní doplnění, když neobsahuje aktuální hodnocení zdravotní způsobilosti žalobce pro výkon služby na novém služebním místě, a jeho rozhodnutí tedy odporuje zásadě materiální pravdy.

3. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[9] Stěžovatel proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost, v níž navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem a zároveň v jiné vadě řízení před soudem (§ 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.).

[10] Nesouhlasí s tím, že měl nástroje ke zjištění zdravotního stavu žalobce v průběhu správního řízení. Poukázal na to, že žalobce byl v celém jeho průběhu v pracovní neschopnosti. Krajským soudem odkazovaný institut mimořádné lékařské prohlídky podle § 55 odst. 2 zákona o specifických zdravotních službách tak podle stěžovatele nebylo možné použít. To dovozuje z § 191 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), podle kterého je zaměstnavatel „*povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu jeho dočasné pracovní neschopnosti podle zvláštních právních předpisů (...)*“. Žalobce by tak ani v případě, že by mu stěžovatel mimořádnou pracovní lékařskou prohlídku nařídil, neměl povinnost se této prohlídce podrobit. Tento závěr podporuje i dikce § 12 odst. 2 písm. f) vyhlášky č. 79/2013, o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, (vyhláška o pracovních lékařských službách a některých druzích posudkové péče) – dále jen „vyhláška“. Podle tohoto ustanovení se „*(...) mimořádná prohlídka po ukončení přerušení výkonu práce provede do 5 pracovních dnů ode dne nového započetí výkonu dosavadní práce*“. Stěžovatel tak nedisponoval právním nástrojem k ověření zdravotní způsobilosti žalobce, ke kterému jej zavázal krajský soud.

[11] Stěžovatel nijak nerozporuje, že při převodu na jiné služební místo je při hodnocení vhodnosti nového služebního místa nutno přihlídnout i k hledisku zdravotní způsobilosti převáděného státního zaměstnance [čl. 63 odst. 2 písm. a) Metodického pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 2/2019]. V době vydání svého rozhodnutí měl k dispozici platný posudek o zdravotní způsobilosti (který byl podkladem pro rozhodnutí služebního orgánu I. stupně) a zároveň lékařskou zprávu, která jej velmi povšechně zpochybňuje. Jelikož však neměl potřebné právní nástroje na zjištění skutečného zdravotního stavu (a tedy

způsobilosti) žalobce, neměl jinou možnost než vycházet z platného posudku o zdravotní způsobilosti s tím, že skutečný zdravotní stav žalobce má být ověřen ihned po jeho nástupu na nové služební místo. Má tak za to, že lékařskou zprávu ve svém rozhodnutí zhodnotil, a skutková zjištění tak není o co doplňovat. Upozornil na to, že výklad krajského soudu by státním zaměstnancům zařazených mimo výkon služby z organizačních důvodů *de facto* umožnil účelovým předložením obecné lékařské zprávy (bez možnosti ověření skutečného zdravotního stavu) nechat uplynout šestiměsíční dobu, po kterou může být státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby (kterou nelze prodloužit), a nárokovat si tak odstupné ve výši až dvanáctinásobku měsíčního platu (§ 72 odst. 2 zákona o státní službě). Tím by byl zcela zmařen smysl a účel možnosti převedení státního zaměstnance na jiné služební místo i bez jeho souhlasu.

[12] Dále pak stěžovatel upozorňuje na to, že jej krajský soud zavázal k nemožnému. Jelikož žalobci k 31. 10. 2022 skončil služební poměr na jeho vlastní žádost, nemůže vůči němu stěžovatel činit kroky ve vrchnostenském postavení. Nemá tak pravomoc mu nařizovat podrobení se mimořádné pracovnělékařské prohlídce, a tudíž ani provést ono krajským soudem vyžadované „zásadní doplnění spisového materiálu“.

[13] Závěrem stěžovatel rozporuje uloženou náhradu nákladů řízení před krajským soudem. Žalobce požadoval zrušení jak rozhodnutí stěžovatele, tak služebního orgánu I. stupně. Jelikož došlo ke zrušení pouze rozhodnutí stěžovatele, dosáhl úspěchu ve věci pouze z 50 %, což krajský soud ve svém rozsudku nijak nezohlednil.

[14] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

4. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a za stěžovatele jedná pověřená osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k následujícímu závěru.

[16] Kasační stížnost je důvodná.

[17] Podstata projednávané věci spočívá v tom, zda stěžovatel při posuzování vhodnosti nového služebního místa pro žalobce dostatečně zohlednil předložené důkazy týkající se jeho zdravotní způsobilosti pro výkon služby na novém služebním místě. Krajský soud má za to, že předložení lékařské zprávy v odvolacím řízení takovým způsobem zpochybňuje posudek o zdravotní způsobilosti, že ji není možné pominout a stěžovatel měl aktivně zjišťovat skutečný zdravotní stav (respektive zdravotní způsobilost) žalobce. S tímto výkladem Nejvyšší správní soud nesouhlasí. Klíčovou otázkou totiž je, zda měl stěžovatel v rámci řízení o převedení žalobce na jiné služební místo právní nástroj k reálnému ověření zdravotní způsobilosti žalobce pro službu na novém služebním místě.

[18] Podle § 61 odst. 1 písm. c) zákona o státní službě se státní zaměstnanec „převede na jiné služební místo, nemůže-li vykonávat službu na dosavadním služebním místě v důsledku

pokračování

zrušení jeho služebního místa z důvodu změny systemizace“. Zároveň podle § 62 zákona o státní službě platí, že „[n]emůže-li být státní zaměstnanec v případech uvedených v § 61 odst. 1 písm. b) až i) nebo § 61 odst. 2 písm. a) převeden na jiné služební místo, protože žádné vhodné není volné, nebo nemůže-li být v případech uvedených v § 70 odst. 3 nebo § 75 odst. 2 zařazen na volné služební místo, protože žádné vhodné není volné, zařadí se mimo výkon služby, nejdéle však na 6 měsíců.“

[19] Přestože je převedení státního zaměstnance na jiné služební místo významným zásahem do jeho služebního poměru, zákon nevyžaduje jeho souhlas. Je to dáno zejména tím, že jelikož osoba přijatá do služebního poměru má obecně zvýšené množství povinností oproti běžným zaměstnancům spadající pod zákoník práce (viz § 77 zákona o státní službě), musí být toto množství vyváжено i jejími silnějšími právy. Jak uvedl Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 15. 9. 2020, č. j. 5 Ad 2/2018-93, „[t]ato ochrana se projevuje mj. v tom, že státní zaměstnanec, který byl odvolán ze svého původního služebního místa, nebo jehož služební místo bylo zrušeno, není automaticky propuštěn pro nadbytečnost, ale služební orgán je povinen mu nalézt jiné vhodné místo ve služebním úřadě, příp. i v jiných služebních úřadech.“ Součástí ochrany státního zaměstnance je i to, že pokud vhodné služební místo v době zrušení původního služebního místa není k dispozici, je zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, přičemž marným uplynutím této doby mu vzniká nárok na odstupné. I tato zvýšená ochrana však musí mít své meze. V rámci zachování proporcionality mezi právy a povinnostmi státního zaměstnance by tedy bylo nepřiměřené, pokud by státní zaměstnanec mohl nové služební místo odmítnout při současném zachování nároku na odstupné v případě uplynutí šestiměsíční ochranné doby podle § 62 odst. 1 zákona o státní službě. Zároveň je třeba dodat, že zákon o státní službě neumožňuje tuto ochrannou dobu nijak prodloužit.

[20] Ke zjištění zdravotního stavu žalobce odkázal krajský soud stěžovatele na § 55 odst. 2 zákona o specifických zdravotních službách. Podle tohoto ustanovení má zaměstnavatel právo „vyslat zaměstnance na mimořádnou pracovnělékařskou prohlídku, má-li pochybnosti o zdravotní způsobilosti zaměstnance k práci.“ Zároveň poukázal na § 12 odst. 3 písm. b) vyhlášky, podle kterého se mimořádná lékařská prohlídka provádí rovněž na základě „informace sdělené ošetřujícím lékařem o důvodném podezření, že změnou zdravotního stavu zaměstnance došlo ke změně zdravotní způsobilosti.“ Z kombinace těchto dvou ustanovení dovozuje krajský soud oprávnění stěžovatele vyslat žalobce na mimořádnou pracovnělékařskou prohlídku, a tím odstranit pochybnosti o jeho zdravotní způsobilosti pro nové služební místo vzniklé na základě lékařské zprávy. V obecné rovině stěžovatel touto pravomocí skutečně disponuje. Přestože není přímým zaměstnavatelem žalobce, podle § 16 zákona o státní službě jako nadřízený služební úřad ve věcech služby plní úkoly mj. i za finanční úřad, tj. služební orgán I. stupně. Podstatnou okolností, kterou krajský soud při svém rozhodování nezohlednil, je však pracovní neschopnost žalobce v celém průběhu správního řízení.

[21] Otázka překážek ve službě na straně zaměstnance pro důležité osobní překážky (mezi něž pracovní, respektive služební neschopnost patří) se podle § 104 zákona o státní službě řídí úpravou zákoníku práce. Podle § 191 zákoníku práce je zaměstnavatel „povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu jeho dočasné pracovní neschopnosti podle zvláštních právních předpisů (...).“ Bezpečnost a ochrana zdraví při výkonu služby se pak podle § 113

písm. a) zákona o státní službě řídí „§ 101 až 108 a 323 zákoníku práce.“ Podle § 106 odst. 4 písm. b) zákoníku práce je „(...) zaměstnanec povinen podrobit se pracovnělékařským prohlídkám, vyšetřením nebo očkovaním stanoveným zvláštními právními předpisy.“ Ze systematického zařazení § 106 zákoníku práce mezi práva a povinnosti zaměstnance lze dovodit, že se jedná o povinnosti spadající do samotného výkonu práce zaměstnance a s ohledem na subsidiární použitelnost tohoto ustanovení jej v tomto smyslu lze vztáhnout i na státní zaměstnance. Z výše uvedeného vyplývá, že služební orgán I. stupně (potažmo stěžovatel) byl povinen omluvit nepřítomnost žalobce z důvodu jeho dočasné pracovní neschopnosti, a to včetně případné mimořádné pracovnělékařské prohlídky.

[22] Práva a povinnosti osob dočasně práce neschopných upravuje zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“). Ten v § 64 odst. 1 písm. p) stanoví povinnost dočasně práce neschopného pojištěnce (zde žalobce) „dostavit se na základě výzvy zaměstnavatele nebo poskytovatele pracovnělékařských služeb do 7 dnů k lékařské prohlídce lékařem, který pro zaměstnavatele zajišťuje pracovnělékařské služby, za účelem posouzení zdravotní způsobilosti vykonávat dosavadní pojištěnou činnost a poskytnout poskytovateli pracovnělékařských služeb součinnost potřebnou k provedení této prohlídky, neboť jeho dočasná pracovní neschopnost bude ukončena podle § 59 odst. 1 písm. b).“ Podle citovaného ustanovení tak má pojištěnec v dočasné pracovní neschopnosti povinnost podrobit se mimořádné pracovnělékařské prohlídce pouze tehdy, když ošetřující lékař rozhodne o ukončení jeho dočasné pracovní neschopnosti, „jestliže uplynulo alespoň 180 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti a vyšetřením zjistí, že zdravotní stav je stabilizovaný a je předpoklad, že pojištěnec již nebude moci vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, a to 30. kalendářním dnem následujícím po dni tohoto vyšetření; to neplatí, jde-li o dočasnou pracovní neschopnost vojáka z povolání, vojáka v záloze ve výkonu vojenské činné služby nebo příslušníka bezpečnostního sboru“ [§ 59 odst. 1 písm. b) zákona o nemocenském pojištění]. V jiných případech zákon o nemocenském pojištění povinnost pojištěnci v dočasné pracovní neschopnosti podrobit se takové prohlídce nestanoví.

[23] Ze správního spisu nevyplývá, že by v projednávané věci dočasná pracovní (služební) neschopnost žalobce z uvedeného důvodu měla být ukončena. Jelikož tak nebyly naplněny předpoklady jediného případu, kdy by byl žalobce i během dočasné pracovní neschopnosti povinen podrobit se pracovnělékařské prohlídce, nelze než konstatovat, že stěžovatel odkazovaným zákonným nástrojem pro ověření zdravotní způsobilosti žalobce pro nové služební místo nedisponoval. Stejně tak neměl k dispozici ani žádný jiný právní nástroj k ověření zdravotní způsobilosti žalobce a postup navrhaný krajským soudem tak není možné aplikovat.

[24] I přes to Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že se lékařskou zprávou stěžovatel zabývat měl. Má nicméně za to, že tak v rámci svých reálných možností učinil. Stěžovatel lékařskou zprávu považoval nikoliv za rovnou posudku o zdravotní způsobilosti (už jen proto, že je schopna zdokumentovat zdravotní stav žalobce v době jejího vydání, a nikoliv zpětně). Stejně jako v řízení před soudem, i ve správním řízení platí zásada volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu). Stěžovatel měl pro vyhodnocení zdravotní způsobilosti pouze dva důkazy (posudek o zdravotní způsobilosti a lékařskou zprávu). Jelikož, jak již bylo uvedeno, nemohl závěry plynoucí z lékařské zprávy nijak ověřit, nezbývalo, než se jí zabývat v té podobě, v jaké ji obdržel.

pokračování

[25] V této souvislosti považuje Nejvyšší správní soud za nutné zmínit okolnosti vzniku lékařské zprávy i její podobu. Lékařská zpráva je datována k 30. 6. 2022. Týž den přitom bylo žalobci do poštovní schránky vhozeno rozhodnutí služebního orgánu I. stupně (byť právně bylo doručeno fikcí již 27. 6. 2022). Zároveň je její plné znění následující: „*Vzhledem ke změnám zdravotního stavu není výše jmenovaný schopen pracovat v psychicky náročné pracovní pozici na kontrolním oddělení.*“

[26] K tomu je nutno připomenout, že rozhodnutí o zařazení mimo výkon služby bylo žalobci doručeno dne 27. 1. 2022 (viz výše). Doba šesti měsíců, po kterou mohl být žalobce nejvýše postaven mimo výkon služby z organizačních důvodů tak počala běžet dne 28. 1. 2022 a její konec tak připadl na 28. 7. 2022. Nejvyšší správní soud opakuje, že tuto zákonem stanovenou maximální dobu nelze žádným způsobem prodloužit a v případě jejího uplynutí by žalobci musel být jeho služební poměr ukončen podle § 72 odst. 1 písm. d) zákona o státní službě. Zároveň by mu na základě počtu jeho odsloužených let podle § 72 odst. 2 písm. d) zákona o státní službě vznikl nárok na výplatu dvanáctinásobku jeho měsíčního platu. Lze souhlasit se stěžovatelem, že postup žalobce se ve světle výše uvedeného může jevit jako účelový. Časová souslednost vhození rozhodnutí služebního orgánu I. stupně do schránky žalobce, vzniku lékařské zprávy a zároveň její lakoničnost působí jako účelová snaha pozdržet finální rozhodnutí o převedení na jiné služební místo do okamžiku uplynutí ochranné doby ve smyslu § 62 zákona o státní službě. Za této situace se nelze divit, že stěžovatel považoval za průkaznější posudek o zdravotní způsobilosti (byť přibližně pět let starý), než naprosto obecně formulovanou lékařskou zprávu vzniklou necelý měsíc před koncem propadlé doby, u které navíc není jasné, jakým způsobem byla hodnocena náročnost nového služebního místa, a žalobce tak z toho důvodu považoval za zdravotně způsobilého k výkonu služby na novém služebním místě. Zároveň závěry plynoucí z lékařského posudku vzal v potaz tím, že zavázal služební orgán I. stupně k tomu, aby otázku zdravotní způsobilosti žalobce pro výkon služby na novém služebním místě vyhodnotil bezprostředně po ukončení jeho dočasné pracovní (služební) neschopnosti. Ostatně s ohledem na délku dočasné pracovní neschopnosti by k takovému postupu byl služební orgán I. stupně povinen tak jako tak, jelikož byl výkon služby žalobce přerušen na déle než šest měsíců [viz § 12 odst. 2 písm. f) vyhlášky].

[27] Nejvyšší správní soud v obecné rovině souhlasí s tím, že za normální situace (tj. v případě, kdy by žalobce byl pouze zařazen mimo výkon služby bez pracovní neschopnosti) by stěžovatel žalobce v případě předložení lékařské zprávy, která je v rozporu s posudkem o zdravotní způsobilosti, na mimořádnou pracovnělékařskou prohlídku vyslat měl. Krajský soud však zcela pominul právě okolnost pracovní (služební) neschopnosti žalobce, kvůli které stěžovatel právním nástrojem mimořádné pracovnělékařské prohlídky ve smyslu § 55 odst. 2 zákona o specifických zdravotních službách nedisponoval. Stěžovatel tak těžko mohl zvolit jiný způsob, jak lékařskou zprávu při svém rozhodování zohlednit. Zrušovací důvod rozsudku krajského soudu proto neobstojí.

[28] Stran namítané jiné vady řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pak zdejší soud ve stručnosti konstatuje, že takovou vadu neshledal. Je pravdou, že doplnění skutkového stavu předpokládané zrušovacím důvodem podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nelze provést, jelikož služební poměr žalobce skončil na jeho žádost ke dni 30. 10. 2022. Toho si ostatně byl vědom i krajský soud, který na tuto okolnost stěžovatele výslovně upozornil s tím, že ji

bude muset v rámci jeho dalšího rozhodování reflektovat. Neznamená to však, že by byl stěžovatel zavázán k nemožnému. Podle § 66 odst. 2 správního řádu „řízení vedené z moci úřední správní orgán zastaví, jestliže (...) odpadl jeho důvod (...).“ Situaci, kdy žalobci z důvodu skončení jeho služebního poměru fakticky zaniklo účastenství v původním řízení, nepochybně za odpadlý důvod řízení považovat lze, a situaci je tak možné řešit zákonnými prostředky.

[29] Ohledně závěrem namítaného nesprávného posouzení náhrady nákladů řízení krajským soudem konstatuje Nejvyšší správní soud, že takové pochybení rovněž neshledal. V soudním řízení správním je žalovaným správní orgán, který rozhodoval v posledním stupni (§ 69 s. ř. s.). Z toho vyplývá, že předmětem žaloby je právě rozhodnutí odvolacího orgánu (zde stěžovatele). Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 18. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006-106, č. 1456/2008 Sb. NSS, dovodil: „*Domáhat se zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému správnímu rozhodnutí, není procesním právem žalobce, jemuž by odpovídala povinnost soudu o takovém návrhu výrokem rozhodnout.*“ Stejně tak podle § 78 odst. 3 s. ř. s. „*[z]rušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo.*“ (důraz přidán). Na zrušení prvostupňového rozhodnutí tak obecně není právní nárok a návrh žalobce na zrušení rozhodnutí služebního orgánu I. stupně tak nelze brát v úvahu při posouzení úspěchu ve věci. Krajský soud tak v této dílčí otázce postupoval správně.

5. Závěr a náklady řízení

[30] Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal kasační stížnost důvodnou, a proto napadený rozsudek krajského soudu s odkazem na § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[31] V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[32] Krajský soud v novém rozhodnutí o věci rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 16. srpna 2024

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu